

Zerrin Taç ALTUNTAŞOĞLU
EUROSOLAR Türkiye-INFORSE ÇALIŞTAYI
Avrupa Birliği Yenilenebilir Enerji politikaları ve Türkiye
15-16 Aralık 2007

YEK Elektrik Direktifi (2001/77/EC), Gelişmeler ve Türk Mevzuatı ile Karşılaştırma

YEK-Elektrik Direktifi 2001/77/EC

Amaç : İç elektrik piyasasında YEK'den üretilen elektriğin oranının artırılmasını teşvik etmek

Hedef : YEK'den üretilen elektriğin brüt elektrik tüketimindeki payının 2010 yılında % 21'e (AB-25) ulaştırmak (AB-15 % 22.1)

YEK-Elektrik Direktifi 2001/77/EC

- YEK-e'nin % olarak tüketimi için ulusal hedefler belirlenmesi
- Ulusal destek planları uygulanması
- YEK-e için kaynak garantisi oluşturulması
- Yetkilendirme konusundaki ulusal idari prosedürlerin basitleştirilmesi
- YEK-e'nin dağıtım ve iletim sistemine girişinin garanti edilmesi ve adil uygulanması

Komisyon Değerlendirme Raporları

- 26.5.2004 COM (2004) 366
- 7.12.2005 COM (2005) 627
- 10.1.2007 COM (2006) 849

Üye ülkelerdeki Gelişmeler

- Direktifin hukuk sistemine aktarma
- YEK-e ile ilgili hedefler belirleme
- Destek planları uygulanması
- Elde edilen sonuçları değerlendirme ve raporlama

Uygulanan Politikalar ve Hedeflere Ulaşma Durumuna Göre Üye Devletlerin Durumu

- Mükemmel: Hedeflerini yakalamak üzere olan ülkeler (☺ ☺): Danimarka, Almanya, Macaristan
- Hedeflerine ulaşmada iyi bir fırsat yakalayan ülkeler (☺): İspanya, Finlandiya, İrlanda, Lüksemburg, İsveç, Hollanda
- Hedeflerine ulaşmak için ek çaba gerekli ülkeler (☺): Çek Cum, Litvanya, Polonya, Slovenya, İngiltere
- Hedeflerine ulaşmak için daha güçlü ek çaba gerekli ülkeler (☹ ☹): Belçika, Yunanistan, Portekiz
- Hedeflerinden çok uzak olan ülkeler (☹ ☹): Avusturya, Fransa, İtalya, Kıbrıs, Estonya, Letonya, Malta, Slovak Cum.

Engeller ve Komisyon Önerileri

İdari Engeller :

- Çok sayıda yetkili kurum varlığı ve koordinasyon eksikliği
- İzinlerin alınmasının uzun süre gerektirmesi
- Arazi planlamasında YEK'e yeterli yer verilmemesi

Şebekeye Erişim :

- YEK-e'nin öncelikli olarak Şebekeye erişimi sağlanması
- Şebeke bağlantısı ve güçlendirme ile ilgili kuralların oluşturulması
- Maliyetlerin tamamı veya kısmi paylaşımı

Komisyon Önerileri :

- Tek aşamalı izin verme kururları
- İzin verme prosedürleri ile ilgili açık ve anlaşılır kılavuzlar
- Küçük projeler için basit prosedürler
- AB çevre mevzuatı ile ilişki
- Şebekeye bağlantı, yatırım maliyetlerinin üstlenilmesi ve paylaşımı ile ilgili açık ve ayrılmaz olmayan kurallar
- Planlamaların gelecekteki gelişmelere göre yapılması
- Açık, adil ve dağıtım sistemine bağlantının yararlarını göz önüne alan fiyatlandırma

Türkiye'de YEK ile İlgili Mevzuat

- 5346 sayılı "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun" ve ilgili ikincil mevzuat
- 4628 sayılı "Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil mevzuat"
- Diğer ilgili kanunlar (Çevre, Kamulaştırma ve tesis kurulması ile ilgili mevzuat vb.)

5346 sayılı YEK-E Kanunu

- Kanun ile YEK belgesine sahip üretim lisansı sahibi tüzel kişinin ürettiği YEK-E için alım zorunluluğu ile birleştirilmiş sabit fiyat sistemi getirilmiş ve YEK-E satın alma fiyatı için alt ve üst sınırlar belirlenmiştir.
- Uygulanacak fiyat her yıl için EPDK'nın belirlediği bir yıl önceki Türkiye Ortalama Toptan Satış Fiyatıdır. Bu fiyat 5 ¢cent/kWh karşılığı TL'den az, 5.5 ¢cent/kWh karşılığı TL'den fazla olamaz
- Sabit fiyat tarifesi 31 .12. 2011 tarihine kadar işletmeye giren tesislerin ilk 10 yılı geçerlidir.

5346 sayılı YEK-E Kanunu

- Orman ve Hazine arazileri kullanımı ile ilgili destek : 2011 yılı sonuna kadar devreye alınacak bu tesislerden ulaştırma yollarından ve şebekeye bağlantı noktasına kadarki enerji nakil hatlarından **yatırım ve işletme dönemlerinin ilk 10 yılında** izin, kira, irtifak hakkı ve kullanma izin **bedellerinde % 85 indirim**
- Orman arazilerinde ORKÖY ve Ağaçlandırma Özel Ödenek Gelirleri muafiyeti

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretiminin Teşviki Açısından 2001/77/EC Direktifi ile İlgili Türk Mevzuatı'nın Karşılaştırması (1/4)

AB Mevzuatı	Madde No	İçerik	Türk Mevzuatı	Kanun Madde No	İçerik
2001/77/EC Direktifi	Madde 2	Tanımlar Hidrolik kaynakların kapsamına ilişkin bir sınırlama yoktur. Biyokütle tanıtımına ek olarak depolama gazı ve artırma tesisi gazı ayrı kalemler olarak tanımlanmıştır. Hibrid santrallerden üretilen elektriğin yek'den sağlanan kısmı ve depolama sistemlerini doldurmak için kullanılan elektrik YEK-E tanıtım kapsamındadır.	5346 sayılı Kanun	Madde 2	Yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili genel bir tanım ve kanun kapsamında YEK olmak üzere iki ayrı tanım yer almaktadır. Hidrolik YEK olarak tanımlanmış ancak teşviklerden yararlanma için sınırlı getirilmiştir. Hibrid santraller tanıtım dahil değildir.

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretiminin Teşviki Açısından 2001/77/EC Direktifi ile İlgili Türk Mevzuatı'nın Karşılaştırması (2/4)

AB Mevzuatı	Madde No	İçerik	Türk Mevzuatı	Kanun/Madde No	İçerik
2001/77/EC Direktifi	Madde 3	Ulusal gösterge hedefleri YEK'ten üretilen elektriğin tüketiminin toplam ulusal elektrik tüketimi içindeki yüzdesi	5346 ve 4628 sayılı Kanunların Birincil mevzuatlarında tanımlanmış resmi bir hedef yok	--	Halen elektrik üretiminde YEK-E payı yaklaşık % 25'tir. Bu oranın uzun dönem planlarda aynı kalmaması planlanmaktadır.
2001/77/EC Direktifi	Madde 4	Çekici destek planlarının verilmesi uygulanması	5346 Sayılı Kanun	Madde 6,8 Madde 7	YEK-E'nin teşvikli fiyatla satın alınması. Arazi teşvikleri Yanıtlanmamış: AB G16'nun şartlarından dolayı teşvikler bu konuda BKK çıkarılmamış.

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretiminin Teşviki Açısından 2001/77/EC Direktifi ile İlgili Türk Mevzuatı'nın Karşılaştırması (3/4)

AB Mevzuatı	Madde No	İçerik	Türk Mevzuatı	Kanun/Madde No	İçerik
2001/77/EC Direktifi	Madde 4	Gecici destek planlarının verimli uygulanması	Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği; Dengeleme ve Ulaştırma Yönetmeliği; Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği	Madde 12,17,19,30 Madde 18 Madde 31	YEK-E tesisleri Lisans bedellerinin de indirimler Dengeleme birimi olma yükümlülüğü muafiyeti
2001/77/EC Direktifi	Madde 5	YEK'dan üretilen elektriğin kaynak garantisini	5346 sayılı Kanun YEK Belgesi Verilmesine İlişkin Yönetmelik	Madde 5 Yönetmelik maddeleri	YEK Belgesi Aynı zamanda teşvikli fiyatlandırma yararlama sağlar
2001/77/EC Direktifi	Madde 6	YEK-E üretimi önündeki idari engellerin azaltılması; Farklı kurumlar arasında yeterli koordinasyon/kamusal ve uzan yetki-lendirme prosedürlerinin azaltılması.	Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği	Madde 7, 9	Lisans başvuru-ritinin inceleme ve değerlendirme süreçleri tanımlanmıştır.

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretiminin Teşviki Açısından 2001/77/EC Direktifi ile İlgili Türk Mevzuatı'nın Karşılaştırması (4/4)

AB Mevzuatı	Madde No	İçerik	Türk Mevzuatı	Kanun/Madde No	İçerik
2001/77/EC Direktifi	Madde 7	YEK-E'nin adil, ayrımcı olmayan kurullar ve Şeffaf fiyatlı Şebekeye erişimi, Şebeke bağlantı ile ilgili standart kurullar	Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği	Madde 38	Şebekeye bağlantıda öncelik
2001/77/EC Direktifi	Madde 3,4, 6 ve 8	Gelişmelerin raporlanması. Üye ülkelerin her iki yılda bir iklim değişikliği yükümlülükleri ile ne ölçüde tutarlı olduklarını da dikkate alarak ulusal hedeflerinin gerçekleştirilme durumunu analiz eden bir rapor hazırlamaları ve yayımlanmaları öngörülmektedir.	---	--	--

Teşekkürler

zaltuntasoglu@gmail.com